

nansieringen af befordringspligten gradvist undermineres.

Det er af flere grunde afgørende, at virksomheden også på længere sigt er økonomisk bæredygtig. Alternativet er, at postområdet enten skal have skattefinansierede statstilskud, eller at der sker en væsentlig utilsigtet svækkelse af Post Danmarks serviceniveau, fordi selskabet ser sig nødsaget til at gennemføre omkostningsreduktioner, der ikke ud fra en samfundsmæssig betragtning er hensigtsmæssige. Dette kan kun undgås, hvis de rammevilkår, der fastlægges i lovgivningen, bliver tilpasset den økonomiske virkelighed, som selskabet befinder sig i.

Dertil kommer, at staten har betydelige garantiforpligtelser i forhold til de ansatte i selskabet. Såfremt selskabet går konkurs, hæfter staten ved stillingsnedlæggelse for pensionsforpligtelser og rådighedsløn eller ventepenge til de tidligere tjenestemænd, som nu er overenskomstansatte på særlige vilkår. Staten har således en betydelig økonomisk interesse i at sikre, at Post Danmark forbliver en økonomisk levedygtig virksomhed på både kort og langt sigt.

Det er derfor væsentligt, at der ved fastlæggelsen af den fremtidige postpolitik sikres en fornuftig balance mellem pligter og rettigheder for koncessionshaveren.

Arbejdsgruppens overvejelser om mulighederne for yderligere liberalisering på postområdet har taget udgangspunkt i, at staten har en landsdækkende befordringspligt som indebærer indsamling, transport og omdeling af breve, pakker og blade i hele landet til samme takst. I befordringspligten indgår også bl.a. opretholdelsen af et landsdækkende net af postbetjeningssteder og postkasser samt pligten til at omdele til alle husstande.

Der er visse rettigheder forbundet med befordringspligten, herunder især eneretten til at befordre indenlandske breve og breve fra udlandet op til 100 gram og en eneret til opstilling af postkasser. Befordringspligten og eneretten skal ses i sammenhæng. Det er eneretten til befordring af breve, der udgør det økonomiske grundlag for varetagelsen af befordringspligten. På alle andre delmarkeder er der fri konkurrence; breve over 100 gram, andre adresserede forsendelser (f.eks. bøger, kataloger og brochurer) uanset vægt, alle breve uanset vægt til udlandet samt pakker og blade.

Øget konkurrence og fortsat faldende brevmængder kræver derfor, at det i højere grad bliver muligt for Post Danmark at tilrettelægge produktionen og servicetilbudene, således at disse bliver mere efterspørgselsorienterede, og kunderne får en bredere vifte af tilbud. Selskabet vil dermed også få bedre mulighed for at effektivisere driften af virksomheden.

Derfor indeholder arbejdsgruppens anbefalinger tiltag, der både omfatter yderligere liberalisering og en styrkelse af konkurrencen, herunder at kunderne får bedre valgmuligheder, det vil sige en bredere vifte af mere efterspørgselsbestemte serviceydelser mod betaling samt en forbedring af selskabets muligheder for at tilpasse omkostningerne.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at selskabet skal sikres mere fleksible rammer til at drive postvirksomhed i fremtiden. Kravene til selskabet vedrørende opfyldelse af befordringspligten skal derfor som udgangspunkt være så få som muligt. Kravene bør i givet fald være formuleret som minimumskrav, sat i forhold til en afvejning af hensynet til borgernes reelle efterspørgsel efter postydelser med en høj kvalitet og omkostningerne ved levering af disse.

Arbejdsgruppen anbefaler følgende vedrørende den fremtidige varetagelse af koncessionen:

- Post Danmark tildeles som hidtil koncession til varetagelse af statens befordringspligt for posttjenester med tilhørende eneret på visse tjenester. Når indholdet af næste fase af EU's liberaliseringsproces er kendt, vurderes koncessionsvilkårene i lyset heraf.

Arbejdsgruppen konkluderer følgende vedrørende liberaliseringstakten, dvs. Post Danmarks eneret:

- Udgangspunktet er, at Danmark følger EU's liberaliseringsplan, herunder reducerer eneretten til 50 gram senest i 2006, som EU-direktivet foreskriver, og forbereder sig på, at Europa-Kommissionens forslag til næste fase eventuelt indebærer en fuldstændig liberalisering fra 2009. Det noteres, at der endnu ikke er truffet beslutning i EU om en sådan fuld liberalisering.
- Der er dog grund til overveje at fremskynde liberaliseringstakten i forhold til EU-planen på nuværende tidspunkt. En fremrykning vil styrke Post Danmarks tilpasning til de fremtidige konkurrencebetingelser i EU.